

en vroeg onder tranen, of zij haar tot leidsvrouw wilde zijn.

Had deze vrouw haar nu maar met een enkel vriendelijk woord gerust gesteld, hadden haar oogen het jeugdige meisje maar even toegelachen. Maar gravin de Noailles bleef koud en koel. Het onstuimig gedrag van de jonge prinses streed tegen de etikette — het ergste vergrijp, dat de eere-dame zich denken kon.

Gravin de Noailles had talrijke en groote deugden, in één woord het was een zeer eerbiedwaardige vrouw, doch ze had één gebrek — zij was onuitsprekelijk vervelend. De etikette was voor haar alles en Marie Antoinette zou het spoedig ondervinden, wat het zeggen wilde, heel den dag aanmerkingen te moeten hooren, dat zij dezen op die manier en genen weer anders had moeten groeten. Dat was onuitstaanbaar voor het levendige, impulsieve meisje en weldra had zij een bijnaam voor de eerbiedwaardige gravin gevonden: *mevrouw Etikette*.

Marie Antoinette werd in Straatsburg — de stad die door Lodewijk XIV veroverd was — opgewacht door een buitengewonen gezant van Lodewijk XV. Onder luid gejubel van het volk, onder het luiden der klokken en het bulderen der kanonnen hield zij haar intocht. Door haar vriendelijke verschijning, haar hartelijk lachje wist zij aller harten te veroveren. Het volk was in één keer voor haar gewonnen.

De koninklijke familie had zich te Compiègne verzameld, om haar daar op te wachten. En ook hier was haar ontvangst gunstig. Men bewonderde haar, men prees haar geestige gezegden.

Alleen de kroonprins — haar aanstaande echtgenoot — was verlegen en wist niet, hoe het onderhoud te beginnen. Na lang dralen ging hij er eindelijk toe over om naar Fransche gewoonte haar op de rechterwang te kussen.

Den 15den Mei kwam zij te Versailles aan. Den volgende dag zou het huwelijk voltrokken worden. Zij had een groote hoeveelheid diamanten uit Weenen meegenomen, de koning had haar bovendien nog talrijke paarden ten geschenke gegeven. Met deze kostbare pracht beladen verscheen zij in de slotkapel, waar de huwelijksplechtigheid plaats had.

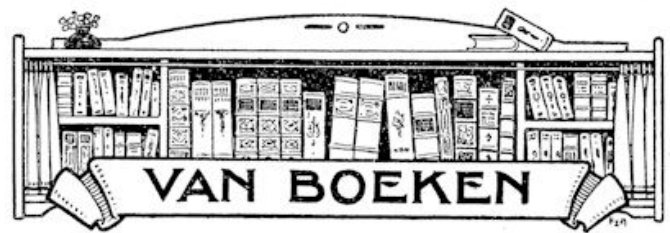
De feesten te Versailles duurden veertien volle dagen. De tuinen en het park waren 's avonds verlicht door niet minder dan vier millioen lampen. Muziek golfde door de straten, bengalisch vuur verlichtte het jubelende en dansende volk fantastisch. Duizenden stroomden toe, om aan de vreugde deel te nemen.

Eerst later begreep het volk, wat dit alles gekost moest hebben, terwijl in Parijs en op het land broodsgerekte heerschte. De feesten hadden maar eventjes twintig millioen francs verslonden. En deze som was uit de staatskas genomen!

Toen Lodewijk XV den minister van financiën vroeg: „Hoe vonden zij mijn feesten?” moet deze dan ook geantwoord hebben: „Onbetaalbaar, Uwe Majesteit”.

C. A. K.

(Wordt vervolgd).

Geïllustreerde Christelijke Scheurkalender voor 1919 van J. N. Voorhoeve, Den Haag. Met premieboek: **Vaders jongen** door W. Schippers.

Wie prijs stelt op een goede, degelijke, Christelijke scheurkalender, kan die van Voorhoeve wel nemen. 't Schild is in zachte kleuren gehouden en 't blok geeft uitnemende lectuur. We lezen hier en daar een gedeelte met genoegen. De kalenderblaadjes zijn erg duidelijk bedrukt. In het blok vindt de lezeres voor elke maand een fraaie gravure.

En wat te zeggen van het premieboek? Schippers geeft een eenvoudig, Christelijk verhaal. Wie wel eens een boek van Schippers las, weet wel zoo ongeveer, hoe hoog hij „Vaders Jongen” moet aanslaan.

Deze uitgave kunnen we wel aanbevelen. K.

Stormgetij door G. Schrijver (G. G. van As). Deel I en II. Prijs ingen. f 4.50; geb. f 5.40
Uitgave van G. F. Callenbach te Nijkerk.

II.

„Stormgetij” dwingt onwillekeurig tot een vergelijking met „Het Huis Lauernesse”, door A. C. G. Bosboom-Toissaint. Ook in 't laatstgenoemde boek immers wordt geschetst de strijd tusschen Roomsche en Luthersche.

Maar..... Bosboom-Toissaint stelt het „geval” veel scherper. Aernoud is een beslist aanhanger van het „oude” geloof; zóó zelfs, dat hij bereid is, aan zijn overtuiging zijn liefde ten offer te brengen. Maar juist dáárdor voelen we te meer het bittere van den strijd. Stel tegenover Aernoud nu eens den slappen, twijfelenden, ontrouwen Willem Wallestin. Bij hem gaat het in den grond der zaak niet om het geloof, 't gaat om alles en nog wat, om eer en voordeel, vooroordeel en stijfhoofdigheid.

Wel blijft het het onaantastbaar recht van een auteur, vrij zijn personen te kiezen, maar, nietwaar, als Schrijver zijn boek „Stormgetij” noemt, mogen we toch wel vragen, dat hij, waar hij gansch een strijd in zijn personen wil belichamen dóór die personen heen ons al het beweeg van dien stormachtigen tijd doet voelen en doorvoelen. Juist dat is Schrijver niet altijd gelukt.

De taal van dit boek is zuiver en heeft met de nieuwe woordkunst niet veel te maken. Dit achten wij geen fout. Schrijver heeft klaarblijkelijk zijn best gedaan, ook wat de taal betreft, zijn boek waarheidsgetrouw te maken.

Mevrouw Bosboom-Toissaint deed dat in haar tijd ook. Wel zijn aan dat streven groote bezwaren verbonden, en het zou misschien zeer belangwekkend zijn, dat in den breede aan te toonen, maar voor een tijdschrift als dit is het dieper ingaan op deze kwestie niet noodig.

Nu denke men, het voorgaande lezend, toch niet, dat het eigenlijk de moeite niet waard is „Stormgetij” ter hand te nemen.

Natuurlijk kleven er aan het werk van Schrijver fou-